

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.564/2018/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Molnár István Vince ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek - az OBH Jogi Képviselési Osztály által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2018. június 21. napján kelt 15.P.20.316/2017/47. számú ítélete ellen a felperes részéről 48. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 240.000,- (Kettőszáznegyvenezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és a **(település neve, utca, házszám 1)** számú társasház alperes ellen birtokháborítás és egyéb iránt 2007 óta per van folyamatban.

Az alperesi társasház lakói, mint felperesek korábban pert indítottak az érintett ingatlan, a **(utca, házszám 2)** számú ház korábbi tulajdonosai ellen szolgalmi jog alapítása iránt. A P.21.089/2000. szám alatti perben a III. rendű alperes jogutódjaként jelen per felperesét 2007. augusztus 22-én perbe vonták, az ügy P.22.098/2007. számon volt folyamatban. A tulajdoni lap másolat szerint az ingatlan teljes egészében a földhivatal 82882/2001.11.06. számú határozatával került a felperes nevére.

A felperes 2007. november 30-án abban az ügyben beadványt terjesztett elő. Később, 2011. február 16-án viszontkeresettel élt és szakértő kirendelését kérte díj előlegezése mellett az akkor már P.21.511/2010 számú perben. Az eljárás során a **(város neve)**-i Járásbíróság megállapította a szolgalmi jog elbirtoklását, míg az **(alperes neve)** 2015. március 18-án kelt 4.Pf.20.303/2015/3. számú jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság döntését részben és akként változtatta meg, hogy az ottani felpereseket az elsőfokú ítélet szerinti terjedelemben az átjárási szolgálat szükségbeli út jogcímén illeti meg. Egyebekben az ítéletet helybenhagyta.

Jelen per felperese a jogerős döntés ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, ennek eredményeként a Kúria 2016. május 11. napján kelt Pfv.I.21.316/2015/5. számú végzésével a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Az eljárás jelenleg folyamatban van.

A felperes keresetében elsősorban a Pp. 2. § (1) és (3) bekezdése alapján kérte az alperes 2.000.000,- forint megfizetésére való kötelezését.

Lényegében a rPtk. 339. § (1) bekezdésére és 349. § (1) bekezdésére hivatkozott, állította, a bíróság több, kirívóan súlyos jogalkalmazási, jogértelmezési hibát vétett: elmulasztotta a perbeli legitimáció folyamatos vizsgálatát, ingatlanforgalmi és közlekedési műszaki szakértő kirendelését és tévesen értelmezte viszontkeresetét. Külön is sérelmezte mind az első- mind a másodfokú bíróság kifejtett jogi álláspontját. Részletesen kitért a per érdemi részére, a bíróságok döntését kirívóan súlyos jogértelmezési tévedésnek tartotta.

A jogsértés időszakát egyrészt 2007. november 30-a és 2008. szeptember 10-e, másrészt 2007. november 30-a és a jogerős ítélet meghozatala, vagyis 2015. március 18-a közötti időszakban jelölte meg. Ugyanakkor sérelmezte, hogy az 1997-ben kezdődött per azóta sem fejeződött be.

Előadta, az eljárás elhúzódása miatt élete elnehezült, fokozott stresszhelyzetnek volt kitéve, ezért a rPtk 76. §-ában nevesített testi épséghez, egészséghez fűződő joga sérült, ezért további 1.000.000,- forint nemvagyonai kár megtérítését kérte.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A Pp. 2. § (1) bekezdésével összefüggésben hangsúlyozta, a per jogerősen még nem fejeződött be, a kialakult bírói gyakorlat szerint viszont a per ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jog sérelmére alapított, méltányos elégtételt biztosító kártérítési igény elbírálásának ez feltétele. Kiemelte, az alapügy igen összetett, hiszen átjárási, szolgalmi jog elbirtoklásáról, annak terjedelméről szól. Abban a perben a felperesek személyében gyakran történtek változások, részben haláleset, részben adásvételi szerződések folytán, a bíróság a felperesek perbeli legitimációját folyamatosan vizsgálta. Mindemellett több külföldön, így Szerbiában és Kanadában élő személy állt perben, a számukra való kézbesítés ugyancsak jelentősen meghosszabbította a pertartamot. Kitért arra is, több alkalommal szakértőt kellett kirendelni az ügyben, a földmérő szakértő feladatának teljesítéséhez a per tárgyalását pedig fel kellett függeszteni. Jelentősen hozzájárult a jogerős döntés elhúzódásához, hogy a felek közös kérelmére a per szünetelt és egyéb közigazgatási eljárás folyamatba tétele miatt a per tárgyalása felfüggesztésre is került.

Cáfolta a bírósági jogkörben okozott kár megállapíthatóságát. Véleménye szerint sem az általános, sem a speciális törvényi feltételek nem állnak fenn. Nincs ugyanis olyan jogerős ítélet, amelynek kapcsán a felperes a jogorvoslati lehetőségét kimerítette volna. Kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési hibát az alperes az alapeljárás során nem vétett, a hatályon kívül helyezésre a Kúria eltérő jogi álláspontja miatt került sor. Hozzátette, a bírósági jogkörben okozott kártérítés iránti perben nincs lehetőség a korábbi, alapul fekvő ítélet felülbírálatára.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolásában mindenekelőtt a Pp. 2. §-ára alapított igénnyel foglalkozott. Utalt arra, a felperes alapperbeli perbehívására 2007. augusztus 22-én került sor, és mivel előzőleg a pernek nem volt alanya, az eljárás elhúzódása miatti igénye a korábbi időszakra nem vizsgálható.

Kétségtől az ügy 1997-ben indult, azonban az akkori felperesek között számos külföldi lakóhellyel rendelkező tulajdonos volt, akik számára - jogi képviselő hiányában - a külföldi kézbesítés nehézkes volt, emiatt az ügy érdemi tárgyalásra mintegy 10 évig lényegében alkalmatlan volt. A 2007. augusztus 22. és 2008. szeptember 10. közötti időszakot vizsgálva megállapította, az eljáró bíróság folyamatosan intézkedett, hiánypótló végzések és külföldi kézbesítések történtek ez idő alatt.

Az ezt követő időre nézve kiemelte, a felek - köztük jelen per felperese - közös kérelmére az eljárás szünetelt is 2009. november 25-2010. május 10. és 2012. március 28-szeptember 4. között. A 2010. október 18-án tartott tárgyaláson pedig észlelte a bíróság, hogy a tulajdonosi helyzetben ismét változások következtek be, így a perbeli legitimáció további tisztázását rendelte el. Jelen per felperese ezt követően, 2011. február 21-én terjesztette elő viszontkeresetét és kérte a tárgyalás felfüggesztését a jogerős telekalakítási engedély beszerzéséig. Az ügyben ezalatt is folyamatos

intézkedések folytak és - a bíróság felhívására - a hiánytalan viszontkereset is csak 2011. június 17-én állt rendelkezésre.

Összességében nem találta ténszerűnek a felperes állítását arra nézve, hogy a megjelölt időszakban semmilyen intézkedés nem történt, ugyanakkor megállapította, a per tárgya, a felperesek személyében bekövetkező gyakori változások, az egységes jogi képviselő hiánya, illetve a per komplexitása közrehatott az eljárás elhúzódásában. A bíróságok ügyintézése a felperes perbevonását követően folyamatos volt, ilyen körülmények között nem sérülhetett az eljárás észszerű időn belüli befejeződéséhez fűződő joga.

A feltárt tényállási elemek mellett arra az álláspontra helyezkedett, a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének jogszabályi feltételei hiányoznak. Az eljáró bíróságok kirívóan súlyos jogértelmezési hibát nem követtek el még akkor sem, ha a Kúria álláspontjával szemben más jogi következtetésre jutottak az alapperben érvényesített viszontkereseti igénnyel kapcsolatban.

Kifejtette továbbá jelen perben nem vizsgálható az alapeljárásban született érdemi döntés. A Kúria hatályon kívül helyező végzésével a felperest esetlegesen ért jogsérelem orvosolható, az alapperekben meghozott határozatok alapján végrehajtás nem indítható, így a per észszerű időn belüli befejezéséhez való jog semmiképpen sem sérült.

Alaptalannak tartotta a felperes rPtk. 76. §-ában nevesített testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogának megsértésével kapcsolatos keresetét is. Rámutatott, mivel nem volt megállapítható az eljárás indokolatlan elhúzódása, személyiségi jogsérelem sem következett be. Megjegyezte, kétségtelen, hogy a peres felek számára az eljárás kisebb-nagyobb frusztráltságot okozhat, különösen egy hosszú per járhat folyamatos stresszhelyeztetel, kártérítési igény érvényesítésére azonban önmagában azon a jogcímen, hogy az eljárás elhúzódik, nem kerülhet sor. Jelen perben az alperes nem járt el jogellenesen, minden szükséges intézkedést megtett az érdemi döntés meghozatala érdekében. Erre figyelemmel indokolatlannak tartotta igazságügyi orvosszakértő kirendelését is az ügyben.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a kereset szerinti döntés meghozatala érdekében. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját és részletesen felsorolta az ítélet indokolásának vélt ténybeli tévedéseit. Külön is kiemelte, a perrel érintett ingatlant 2000-ben, és nem 2010-ben vásárolta meg. Hozzátette, az alapperbeli felperesi legitimáció tisztázására ő hívta fel a bíróság figyelmét még a 2008. november 10-i tárgyaláson kitérve arra is, hogy a felperesek keresetét már 1997-ben el kellett volna utasítani, vagy a pert meg kellett volna szüntetni, mivel nem állt valamennyi érintett tulajdonos perben. A viszontkereset hiányossága kapcsán hangsúlyozta, annak előterjesztésére csak valamennyi ottani felperes perben állása esetén volt lehetőség. Részletesen taglalta a telekalakítási eljárás előkészítő munkálatainak jellegét és szükségességét, mely nyilvánvalóan meghosszabbította a pertartamot. Konzekvensen fenntartotta azon állítását, hogy 2007 novemberétől 2008. szeptember 10-ig okszerű és érdemi intézkedés az ügyben nem történt. Változatlanul lényeges és súlyos jogértelmezési hibaként értékelte az általa indítványozott alapperbeli szakértők kirendelésének mellőzését, a túlépítéssel kapcsolatos igénye téves megítélését.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai szerinti helybenhagyására irányult. Továbbra is hangsúlyozta, az érintett perben még jogerős érdemi határozat nem született, így a felperes jelenleg igényt nem érvényesíthet. Feltételezett anyagi jogi sérelmének kiküszöbölésére a rendes jogorvoslat előterjesztése alkalmas.

A fellebbezés **alaptalan**.

Az ítélet tábla a **(város neve)**-i Járásbíróság iratai alapján a tényállást a következőkkel egészíti ki:

A per tárgyat képező alapperbeli felperesek 2007. augusztus 3-án kelt beadványukban vonták perbe jelen per felperesét. Az eljáró bíró 2007. augusztus 22-én jogutódlásra figyelemmel adott utasítást az eljárás új számon történő lajstromozására. Az immár P.22.098/2007. számú perben 2007. szeptember 7-én hiánypótlási felhívást adott ki a felpereseknek hiteles tulajdoni lap csatolására és keresetük megfelelő előterjesztésére. A felperesek 2007. szeptember 25-én jelentették be, hogy igényüket a külföldi lakóhellyel rendelkező alperesekkel szemben továbbra is fenntartják. A bíróság erre reagálva október 30-án 4. sorszámú végzésével újra felhívta őket keresetük pontosítására, az alperesek személyének tisztázására, mivel a rendelkezésre álló tulajdoni lapon szereplő és a peres felek személye között ellentmondást észlelt. Ennek 2007. november 27-én tettek eleget. Jelen per felperese 2007. november 30-i beadványában tájékoztatást és iratok megküldését kérte. Később az eljáró bíró 2008. január 11-én újabb felhívást intézett a felperesekhez keresetük pontosítására, melyet 2008. március 5-én megismételt. Ezt követően tűzte ki 2008. szeptember 10-re a tárgyalást, melynek oka az volt, hogy a peres felek között jelentős számú Szerbiában és Kanadában lakó személy volt, és a külföldi kézbesítést - az akkori - IRM-en keresztül eszközölte.

A per felpereseinek 2008. október 30-i részletes előkészítő iratának csatolását követően a bíróság 2008. november 10-én tartott újabb érdemi tárgyalást jelen per felperese részvételével, melyet követően helyszíni szemlére került sor. A bíróság 2008. december 16-án iratok megküldésére (építési és használatbavételi engedély, alapító okirat) hívta fel a felpereseket, akik ennek 2009. január 20-án tettek eleget. A 2009. január 28-án tartott tárgyalást követően szakértői bizonyítás kapcsán küldött felhívást a felpereseknek azzal, hogy időközben újabb tulajdonosváltozás történt, és közigazgatási hatósági iratok beszerzéséről is hivatalból intézkedik. A felperesek 2009. február 11-én részletes beadványt terjesztettek elő és szakértői bizonyítást indítványoztak. A bíróság 2009. február 26-án rendelt ki szakértőt a szakvélemény március 30-ig való előterjesztése mellett, mely határidőt utóbb - a szakértő kérelmére - további 30 nappal meghosszabbította. Emellett 2009. március 30-án május 25-ére tűzte ki a következő tárgyalást. Ezen jelen per felperese nem vett részt, az ottani felperesek további, kanadai lakóhelyű alpereseket vontak perbe, emiatt a tárgyalás 2009. november 25-ére való elhalasztása mellett a bíróság intézkedett külföldi idézésükről. A jegyzőkönyv szerint a szakértői vélemény a tárgyalásig nem érkezett meg, ezért annak előterjesztésére 2009. június 15-i határidőt szabott. A június 16-án benyújtott szakvéleményre tekintettel 2009. június 30-án kelt 43. számú végzésével állapította meg a szakértői díját. 2009. július 16-án társszakértő bevonása miatt további szakértői díj letétbe helyezésére hívta fel a felpereseket tájékoztatva arról is, hogy a társasházközösség tulajdonosi körében újabb változás történt. Szeptemberben a felperesi jogi képviselő bejelentette megbízási jogviszonya megszűnését. A korábban bejelentett kanadai illetőségű személyek 2009. szeptember 28-án és október 5-én nyújtottak be beadványt, a bíróság szeptember 29-én tájékoztatta őket a perbenállás szükségességéről. A felperesek 2009. november 10-én jelentették be közös jogi képviselőiket.

A P.22.098/2007. számú ügyben 2009. november 25-től 2010. május 12-ig a Pp. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárás szünetelt. A folytatódó eljárásban (P.21.511/2010.) 2010. június 3-án és július 28-án a bíróság felhívást küldött a felpereseknek, észlelve az újabb tulajdonos változásokat. Ennek a felperesek augusztus 27-én tettek eleget. A 2010. október 18-án és december 15-én tartott tárgyalásokon a felpereseket számbavéve a bíróság megállapította, hogy a tulajdoni viszonyok között ismét változás következett be, majd 2011. január 3-án kelt 15. számú végzésével engedélyezte felperesi oldalon jogutód perbelépését.

Ezek után terjesztette elő jelen per felperese 2011. február 17-én viszontkeresetét és kérte a tárgyalás felfüggesztését a jogerős telekalakítási engedély beszerzéséig. Az ugyanezen a napon megtartott tárgyaláson a viszontkeresetet a bíró ismertette, a felpereseket pedig nyilatkozattételre hívta fel, akik 2011. március 9-én és 10-én reflektáltak, amit az eljáró bíróság március 28-án küldött meg jelen per felperesének. Felhívta arra is, hogy a viszontkereset érdemi elbírálásához szükséges telekalakítási eljárás megindítását 30 napon belül igazolja. Mivel ennek nem tett eleget, május 10-én felhívását

megismételte, melyre május 24-én érkezett válasz. Eszerint a telekalakítási eljárás tárgyában a földhivatali eljárás széljegyző formájában folyamatban van, majd június 11-én igazolta a telekalakítási eljárás **(város neve)**-i Körzeti Földhivatalnál való megindítását is. Erre figyelemmel a bíróság június 17-én kelt 32. számú végzésével a per tárgyalását a telekhatár módosítása iránt folyamatban lévő telekalakítási eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette, majd a per - jelen per felperesének 2011 október 4-i bejelentésére - új számon folytatódott.

A P.20.085/2012. ügyben 2012. február 15-én tartott a bíróság tárgyalást. A felek - köztük jelen per felperese - következő tárgyaláson bejelentett közös kérelmére a per tárgyalása 2012. március 28-tól szeptember 4-ig ismételt szünetelt.

A felperesek jogi képviselője a folytatódó, immár P. 21.963/2012. számú ügyben 2012. szeptember 20-án jelentette be megbízása megszűnését. A bíróság 2012. november 26-án tartott érdemi tárgyalást részletesen meghallgatva a jelenlévő feleket, köztük jelen per felperesét is. Az ügy időközben átszignálásra került, az eljáró bíró 2013. február 7-én március 27-ére tűzött ki tárgyalást. Az érdemi tárgyalást követően a felpereseket tájékoztatta a bizonyítási teherről, a szükséges bizonyításról és új határnapul 2013. június 3-át tűzte ki.

Jelen per felperese 2013. április 4-én kizárás iránti kérelmet terjesztett elő a **(város neve)**-i Járásbíróság elnökéhez amiatt, hogy a felperesek között **(város neve)**-i Járásbírósági bíró is van. Az **(alperes neve)** 2013. május 3-án kelt 2.Pkk.20.655/2013/I. számú végzésével a kizárást megtagadta.

A bíróság a 2013. június 3-án tartott tárgyaláson elrendelte földmérő és ingatlanforgalmi szakértő kirendelését, majd a 2013. szeptember 25-én jelen per felperesének részvételével tartott tárgyaláson a feleket tájékoztatta, miért nem került erre sor. A jelenlévő felek meghallgatását követően a tárgyalást berekesztette, és határozathirdetésre halasztotta október 10-ére. Ezen a napon a tárgyalást ismét megnyitotta, felhívta a szakértőt, hogy a szakvélemény mellékleteit képező változási vázrajzot a földhivatalnál megfélelően záradékoltassa. A 2013. december 11-én tartott tárgyaláson ez még mindig nem állt rendelkezésre, ezért 2014. február 19-ére, majd március 5-ére tűzött újabb határnapot, mely utóbbin érdemi döntést hozott.

A 129/2009. (VII. 7.) OIT határozat 2. pontja alapján az öt éven túli ügyeket - külön elrendelés nélkül - soron kívül kell intézni.

A felperes jogorvoslati kérelmével összefüggésben az ítéletábra mindenekelőtt azt vizsgálta, a per észszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő jog érvényesítése kapcsán mely időszak bírhat relevanciával.

A Pp. 2. § (1) bekezdése szerint a bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. Ebből egyértelműen megállapítható, a félnek van joga a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belüli befejezéséhez fűződő jogának érvényesítésére. Mindaddig azonban, amíg az érintett az eljárásban nem minősül félnek, a Pp. 2. § (1) bekezdésére alapított igénye idő előtti. A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan a felperest 2007. augusztus 22-én vonták perbe az ottani felperesek, következésképpen a jelen perbeli igény érvényesítése kapcsán a bíróság eljárása csak az ezt követő időszakra vizsgálható, irreleváns tehát az alapper megindításától, 1997-től 2007. augusztus 22-ig tartó időtartam.

Az ítéletábra nem osztotta az alperes azon érvelését, hogy a perbeli esetben a felperes keresete idő előtti amiatt, hogy jogerős döntés az ügyben nem született. A felperes keresete kifejezetten az **(alperes neve)** 2015. március 18-án kelt jogerős döntésének meghozataláig terjed, ezt az időszakot jelölte meg ugyanis sérelmesként azzal, hogy a kereset benyújtásától, illetve félként való perbevonásától számítva a per észszerű időn belül nem fejeződött be. Mivel a kereset nem érinti a

Kúria hatályon kívül helyező végzése miatt megismételt eljárást, nem volt jogszabályi akadálya a kereset érdemi elbírálásának.

A felperes keresetében az alperes több kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedését jelölte meg.

Hivatkozott arra, hogy a bíróságnak folyamatosan vizsgálnia kellett volna a felperesek perbeli legitimációját, ezen belül külön is kiemelte, hogy a 2008. november 10-én tartott tárgyalási nyilatkozatára figyelemmel a pert meg kellett volna szüntetnie. Álláspontját arra alapította, hogy - véleménye szerint - társasháznak kellett volna perben állnia, felesleges volt az egyes tulajdonosok perbevonása.

Az ítéltábla osztotta az alperes e körben előadott érveit. A társasház tulajdonosainak közössége közös név alatt a jogszabályban (1997. évi CLVII. törvény 3. § (1) bekezdése, majd 2003. évi CXXXIII. törvény 3. § (1) bekezdése) meghatározott közös ügyek körében jogképes. A szolgálat ingatlanra létesíthető abszolút szerkezetű dologi jog, az ezzel kapcsolatos kereset dologi jogi kereset - dologi jogi igény -, amely nem tartozik a közös tulajdonnal kapcsolatos ügyek intézése körébe. Ezekben a perekben ezért a társasház nem rendelkezik perbeli jogképességgel, vagyis az alapperbeli bíróság helyesen tette folyamatosan vizsgálat tárgyává a felperesek személyét.

Rátérve a kereset érdemi részére, a Pp. 2. § (1) bekezdésében megfogalmazott jogok (a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog) révén érvényre jut és kiteljesedik a Pp. személyi hatálya alá tartozó jogalanyok igazságszolgáltatásra, egyéni jogvédelemre vonatkozó alanyi joga. A Pp. a bíróság feladatává e jogok érvényesítését teszi, ennél fogva a bíróság oldalán a felsorolt jogok követelményként, kötelezettségként jelennek meg. A perek észszerű időn belüli befejezésének követelményét az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése is rögzíti. Az észszerű idő megítéléséhez szükséges szempontokat pedig a Pp. 2. § (2) bekezdése tartalmazza, vagyis azt befolyásolja a jogvita tárgya és természete, valamint az eljárás lefolytatásának egyedi körülményei. Ez tartalmilag egybeesik az EJB ítélezési gyakorlatában kialakított szempontokkal. A bíróság ítélezési gyakorlata szerint ugyanis az elbírálási időtartam észszerű mivoltát esetről esetre kell mérlegelni, figyelembe véve az ügy bonyolultságát, a kérelmező és a bíróság magatartását, valamint azt, hogy milyen jelentőséggel bír az ügy a kérelmező számára.

Lényeges, hogy a per elhúzódásáért fennálló felelősség a bíróságot a normatív megfogalmazásból következően objektív módon terheli. Ez azt jelenti, ilyen igény esetén a ténybeli alap az, hogy a per észszerű időn belül nem fejeződött be, amit a felperesnek önmagában elegendő megjelölnie, nem szükséges - de nem is kizárt - azon eljárási cselekményeket vagy mulasztásokat részleteznie, amelyek miatt álláspontja szerint a per észszerű időn túl fejeződött be. Éppen ezért viszont nem sért jogszabályt a bíróság, ha nem hivatkozott körülményt is a mérlegelési körébe von.

A Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti kártérítés nagyon sajátos esete a személyiségi jogok - jelen esetben alapvető jogok - megsértése jogkövetkezményének. A bírósági jogkörben okozott károk esetén az e jogalapon előterjesztett kárigényekre alkalmazni kell a - jogsértés időszakából adódóan - rPtk. 339. § (1) bekezdését és rPtk. 349. § (1) és (3) bekezdését, az itt írt általános és speciális feltételeket, ezek együttes megvalósulása szükséges az eredményes igényérvényesítéshez. Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy még az esetlegesen megvalósult jogszabálysértésnek is súlyosnak, mérlegelés alapján hozott döntésnél pedig a mérlegelésnek kell kirívóan okszerűtlennek lennie ahhoz, hogy kártérítésre alapot adjon (hasonlóan: BDT2008. 1817., BDT2004. 1028.). Pusztán a téves jogértelmezés tehát nem elegendő a felelősség megállapításához.

A rPtk. 349. § (1) bekezdésében szabályozott jogintézménytől alapvetően eltér a Pp. 2. § (3) bekezdésben megfogalmazott méltányos elégtételt biztosító kártérítés megítélésére alapot adó tényállás. Az utóbbi, objektív alapon érvényesíthető jogkövetkezmény alkalmazását alapjogsértés válthatja ki, a bíróság eljárási hibái abban az esetben eredményezhetik ezt, ha azok együttesen, az adott ügy jellegét, tárgyát és körülményeit tekintve összességükben megalapozzák az eljárási alapjog sérelmét.

A per észszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő jog sérelmére alapított igény esetén valamennyi eljárási körülményt a mérlegelés körébe kell vonni, vagyis mérlegelni kell az érvényesíteni kívánt jog természetét, a bizonyítási indítványokat, azok szükségességét, a bizonyítási eljárás időigényes voltát, a döntéshez szükséges tények felderítéséhez szükséges időtartamot és akár a peres felek magatartását is. Ezek mind olyan tényezők, melyek befolyásolják a Pp. 2. § (1) bekezdése megsértésére alapított sérelemdíj, illetve kártérítés iránti igény befogadhatóságát, hiszen jelentősen kihatnak a pertartamra.

Mindezeket szem előtt tartva azt kellett vizsgálni, az alapperben volt-e olyan időszak, amikor a bírói cselekmények nem juttatták közelebb a pert a befejezéshez, a bíróság megtett-e mindent az eljárás lehető leggyorsabb befejezése érdekében, voltak-e indokolatlan inaktív időtartamok, az eljárás egészét tekintve az egyes cselekmények a per befejezését jelentősen késleltették-e vagy sem, így a per észszerű időn belül való befejezéséhez fűződő jog sérelme bekövetkezett-e.

A fél részéről a Pp. 2. §-ában foglalt sikeres igényérvényesítés feltétele egyrészt az, hogy sérelme a jogorvoslati eljárásban nem volt orvosolható, másrészt hogy ő maga perbeli jogait jóhiszeműen gyakorolta, tartózkodott a per tisztességtelen akadályozásától, sem magatartásával, sem mulasztásával nem járult hozzá annak elhúzódásához. E körben értékelendők a fél részéről az indokolatlan elfogultsági kifogások, keresetmódosítások, a hatánapok és a perbeli cselekmények elmulasztása. Mindezek kizárják a bíróság kárfelelősségét, annak lehetőségét, hogy a perbeli jogait visszaélészerűen, rosszhiszeműen gyakorló fél számon kérje a bíróságtól a késedelmes eljárást (hasonlóan: Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.619/2012/6.). Itt jegyzi meg az ítéltábla, a 2013. április 3-án a járásbíróság elnökéhez előterjesztett felperesi beadvány a véleménye szerint a per elhúzódása elleni kifogás, ezzel szemben éppen maga nyilatkozta az eljárás folyamán, hogy az elfogultsági kifogás volt (23. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal első bekezdés), melynek elbírálása nyilvánvalóan érintette a pertartamot.

A feltárt tényekből egyértelműen megállapítható, hogy az eljáró bíróság folyamatosan intézkedett az ügyben, vizsgálta a szükségképpen peres felek perbenállását, a külföldi lakóhellyel rendelkezők részére a Pp. 100. §-át alkalmazva hajtotta végre az igazságügyért felelős miniszterhez történő felterjesztéssel a hivatalos iratok kézbesítését. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a felek személye folyamatosan változott, mely az érdemi tárgyalás megtartásának is akadálya volt. Nehezítette továbbá az eljárást, hogy az ottani felpereseknek nem mindig volt közös jogi képviselője, s ha volt, több alkalommal megszűnt a megbízása. A külföldi kézbesítések időszakában is végzett ugyanakkor a bíróság eljárási cselekményeket, tartott érdemi tárgyalást, az ügy jellegére figyelemmel intézkedett iratok beszerzéséről. Lényeges, hogy a peres felek közös kérelmére az eljárás két alkalommal szünetelt, egyszer pedig éppen a felperes kérelmére a tárgyalás felfüggesztésre került. Az ügy érdemi eldöntéséhez ugyanakkor nélkülözhetetlen volt szakértők kirendelése, akik szakvéleményüket késve vagy hiányosan terjesztették elő, ez pedig nyilvánvalóan akadályozta az érdemi döntés meghozatalát. Mindezeket vizsgálva és mérlegelve egyértelműen megállapítható, hogy a felperes konzekvens állításával szemben a keresettel érintett időszakban nem volt inaktív tartam.

Mivel a vizsgált ügyben a bírósági jogkörben okozott kár miatti felelősség megállapításához szükséges kirívóan súlyos jogsértés, illetőleg mulasztás - vagyis inaktív időszak - nem volt, az

elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy nincs alap az alperes kártérítési felelősségének megállapítására.

Egyetértett az ítélőtábla az elsőfokú bíróság azon - a töretlen bírói gyakorlatot követő - álláspontjával, hogy a fél számára nem jelenthet a korábban eljáró bíróság jogerős határozatával szembeni újabb fórumot a kártérítési per. Jelenleg a Kúria döntése folytán az eljárás egyébként is folyamatban van, a felperes az érdemi döntésre kiható jogalkalmazási és jogértelmezési érvelését az alapperben adhatja elő.

A nemvagyoni kártérítés, melyet a felperes a rPtk. 76. §-ában nevesített testi épséghez, egészséghez fűződő joga megsértésére alapítva igényelt, minden esetben a személyiséget ért sérelem jogi szankciója. Ahhoz azonban, hogy a kereset megalapozott legyen, nem elegendő az eljárási szabálysértés, kifejezetten személyiségi jogsértést kell igazolni (hasolnóan: BDT 2015. 3337., BDT 2008. 1811., Fővárosi Ítélőtábla 1.Pf.21.510/2015/4/II.). Az eljárásjogi jogsértés viszont önmagában nem minősül személyiségi jogsértésnek, csak ha a bíróság az eljárási szabálysértést a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek miatt követte el (hasolnóan: EBH 2007. 1598., BH2008. 12.). Vagyis a személyiségi jog megsértéséhez a jogellenességen túl többlettényállás bizonyítása szükséges, azt kell igazolni, hogy a bíróság a felperes személyére tekintettel sértette meg az eljárási szabályokat. Enélkül a védett személyiségi jog megsértésének megállapítására nincs lehetőség. A felperes ilyen többlettényállási elemet nem állított. A személyiségi jogi sérelemre alapított nemvagyoni kártérítés megfizetésére alapított keresete az alperes - fent kifejtett - felróható magatartásának hiányában eleve alaptalan.

A kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) 13. § (2) bekezdése, valamint 15. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Szeged, 2019. február 15.

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Bálint Attila s.k.
táblabíró

Dr. Dobler László s.k.
táblabíró